

Raportul de activitate a Camerei Notariale pentru anul 2019 - 2020

I. Raportul de activitate a Camerei Notariale pentru anul 2019

1.1. Formarea profesională

În conformitate cu art.45 lit. f) din Legea cu privire la organizarea activității notarilor, Camera Notarială organizează cursuri de instruire a notarilor. În primul semestru al anului 2019, au fost identificate domeniile de instruire necesare pentru menținerea nivelului înalt și perfecționarea nivelului profesional al notarilor, a fost elaborat programul de instruire și elaborate listele de participare a notarilor la instruire. Pentru a oferi instruirilor o calitate înaltă au fost invitați pentru participare în calitate de formatori teoreticieni și practicieni, în domeniul dreptului civil și a procedurii notariale. Pentru desfășurarea instruirilor notarilor a fost selectat Institutul Național de Justiție, care a fost conceput ca un factor de valoare în promovarea statului de drept în Republica Moldova.

Pe parcursul anului 2019 au fost organizate și desfășurate de către Camera Notarială:

1. cursuri de instruire obligatorii cu o durată de 40 de ore în perioada 17 iunie - 02 august 2019 în cadrul Institutului Național de Justiție;
2. cursuri de instruire opționale privind procedura succesorală, în perioada 16 noiembrie - 14 decembrie 2019, în incinta Camerei Notariale.

De asemenea, au fost invitați profesorul dl Bob Mircea Dan și avocatul dl Octavian Cazac pentru familiarizarea notarilor cu prevederile noi referitoare la instituția moștenirii.

Suplimentar, notarii au fost delegați la seminare și cursuri de instruire organizate de alte instituții, în special, în cadrul Proiectelor de Twinning în Republica Moldova, cu tematicile protecția datelor cu caracter personal, precum și prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

1.2. Perfecționarea cadrului normativ

Analiza actelor normative și a practicii notariale este una din cele mai importante funcții a Camerei Notariale, aceasta fiind promotorul majorității proiectelor de acte normative în domeniul notarial, precum și celor care derivă din celelalte competențe ale Camerei Notariale.

În continuare vor fi prezentate actele care au fost întocmite de către Camera Notarială pe parcursul anului 2019:

• actele elaborate și prezentate spre aprobare Consiliului Camerei Notariale:

- I. Regulile privind înregistrarea, evidența și verificarea specimenelor de semnătură a traducătorilor autorizați (decizia CCN nr.2 din 04.03.19);
- II. Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de ocupare a funcțiilor vacante în cadrul CN;
- III. modelul Raportului de activitate profesională a notarului și Regulile de completare a raportului;
- IV. modelul legitimației de notar (demarat procesul de confecționare de ASP);
- V. Modelul declarației de confidențialitate;
- VI. modelele citației și a notificării notariale.

2. proiecte de regulamente, privind implementarea Codului Civil modernizat și a Legii privind procedura notarială, elaborate de grupurile de lucru din rândul notarilor și a angajaților Camerei Notariale:

- Regulamentul privind organizarea și desfășurarea licitațiilor de către notar;
- Modelul încheierii de investire cu formulă executorie;
- Modelul cererii de desfacere a căsătoriei;
- Modelele girurilor și certificatelor notariale;
- Registrul măsurilor de ocrotire;
- Regulamentul cu privire la modul de efectuare a inventarierii patrimoniului succesoral;
- Registrele notariale și modul de îndeplinire a lucrărilor de secretariat.

Au fost delegați notari în grupul de lucru pentru elaborarea modelelor de giruri și certificate. În urma consultării Camerei Notariale, prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 59 din 27.02.2019 au fost aprobate modelele de giruri și certificate notariale. De asemenea, au fost elaborate și aprobate prin Ordinul Ministrului Justiției nr.62/2019 din 01.03.2019, Modelului cererii de desfacere a căsătoriei și a Încheierii (art.41 alin. 2 Legea 246 din 15.11.2018).

A fost elaborat și aprobat prin Ordinul Ministrului Justiției nr. 126 din 18.05.2019 modelului încheierii de investire cu formulă executorie.

De către Consiliul Camerei Notariale, au fost aprobate modelul citației și al notificării și modelul declarației de confidențialitate elaborate de către Camera Notarială.

De asemenea, au fost elaborate note informative privind aplicarea normelor procedurale (pentru unificarea practicii notariale).

În proces de lucru se află elaborarea notelor informative comune cu ASP privind realizarea practică a conexiunilor la registrele de publicitate și accesul la informația necesară notarilor pentru aplicarea competențelor prevăzute în Legea procedurii notariale și în Codul Civil.

De asemenea, prin Ordinul Ministrului Justiției, a fost creat grupul de lucru, pentru elaborarea Proiectului Legii cu privire privind plata pentru îndeplinirea actelor notariale și a Hotărârii Guvernului privind spezele procedurilor notariale.

Au fost elaborate următoarele opinii consultative/ note/ adresări expediate de către Camera Notarială și proiecte elaborate (cu consultarea notarilor și aprobarea de către Consiliul Camerei Notariale):

- A. propuneri privind Strategia de reformare a sectorului justiției pentru anii 2019-2020;
- B. opinia consultativă la Regulamentul privind organizarea și desfășurarea licitațiilor de către notar;
- C. opinia consultativă la OMJ privind registrele notariale și Regulamentul privind lucrările de secretariat;
- D. opinia consultativă la proiectul de lege de modificare a Codului Civil și Codului Familiei, Legii actele de stare civilă (inițiativa D. Perciun);
- E. opinia consultativă la proiectul de lege privind excluderea obligativității autentificării notariale a contractelor privind bunurile imobile;
- F. opinia consultativă la proiectul de lege privind extinderea împuternicirilor secretarilor consiliilor locale;
- G. opinia consultativă la politica fiscală și vamală pentru anul 2020;
- H. opinia consultativă la Regulamentul privind modul de efectuare a inventarierii patrimoniului succesoral de către notar;
- I. opinia consultativă la registrul măsurilor de ocrotire;
- J. opinia consultativă la tematica și bibliografia concursului de admitere la stagiul;
- K. adresare privind problema conectării notarilor la registrele de publicitate ținute de ASP;

- L. adresarea CN privind problemele implementării Cărții a IV a Codului Civil modernizat (cu organizarea mesei rotunde cu participarea notarilor);
- M. adresarea CN privind problemele din sistemul notarial, precum și problemele sociale ale notarilor;
- N. adresarea CN privind funcționarea unor registre de publicitate (Registrul procurilor și Registrul măsurilor de ocrotire);
- O. adresarea CN privind conceptul Centrului Național de Administrare a Registrelor Notariale;
- P. adresarea CN către CNPDCP privind conformarea la legislația privind protecția datelor cu caracter personal la publicarea anunțurilor pe pagina web a CN.
- Q. notă informativă privind mărimea plăților notariale pentru procedurile succesoriale (solicitare deputat Lebedinschi Adrian)
- R. propuneri de modificare a Legii nr.69/2017 și nota informativă;
- S. adresare Către Serviciul Fiscal de Stat privind modul de impozitare a remunerării Președintelui CN;
- T. propunerile CN privind măsurile de intervenție ale Guvernului;
- U. notă informativă poziția CN față de Analiza strategică a CNA privind activitatea notarială;
- V. adresarea CN privind modul de implementare a art.50 a Legii nr.246;
- W. regulamentul de activitate a Secretarului General (elaborat proiectul);
- X. regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a cursurilor de instruire (elaborat proiectul);

Suplimentar, aparatul Camerei Notariale pe parcursul anului 2019 a desfășurat următoarele acțiuni:

1. a prezentat Raportul de activitate a notarilor pe țară pentru anii 2017 și 2018;
 - a eliberat 19 certificate de conformitate a birourilor notarilor;
 - a fost înregistrată în calitate de operator de date cu caracter personal;
 - a demarat procesul de conectare a notarilor la platforma de interoperabilitate a AGE;
 - a preluat spre păstrare provizorie ștampilele notarilor cu activitate suspendată;
 - a demarat procesul de eliberare a facturilor fiscale pentru achitarea contribuțiilor obligatorii de către notari;
 - a organizat întrevedere cu miniștrii justiției (V. Iftodi, O.Stamate și F. Nagacevschi);
 - a organizat 2 întrevederi cu oficiali străini: cu ambasadorul Rep. Lituania în RM, reprezentanții Uniunii Internaționale a Notarilor Latini;
 - a examinat și elaborat răspunsuri la 254 petiții/adresări/solicitări;
 - a negociat posibilitatea elaborării interfeței Mconnect;
 - a inițiat întâlnirea cu reprezentanții Parlamentului, Consiliului Economic pe lângă prim-ministru și CALM privind proiectul de lege referitor la extinderea competențelor secretarilor consiliilor locale;
 - a inițiat întâlnirea cu Președintele Parlamentului, președintele Comisiei juridice și a reprezentanților Ministerului Justiției privind proiectul de lege referitor la transmiterea unor competențe ale notarilor către registratorii ASP.

În anul 2019 au fost organizate 3 Adunări Generale ale Notarilor, fiind completate toate Comisiile Camerei Notariale. Consiliul Camerei Notariale s-a întrunit în 18 ședințe. Comisia de etică a notarilor și-a început activitatea pe 31.10.2019 și a examinat sesizările privind încălcarea eticii profesionale de către 7 notari. Secretariatul ședințelor organelor Camerei Notariale a fost asigurat de angajații Camerei Notariale.

1.3. Prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

În conformitate cu Legea nr. 69 din 14.04.2016 cu privire la organizarea activității notarilor, Camerei Notariale din Republica Moldova (organ de autoadministrare a notarilor) i-au fost transmise competențele de supraveghere, inclusiv în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Astfel, notarii sunt supravegheați de către o autoritate de auto-reglementare.

În scopul cooperării și a schimbului de informații pentru fortificarea eforturilor statului de drept în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Camera Notarială din Republica Moldova și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au semnat Acord de Cooperare.

Pe parcursul anului au fost organizate instruirii pentru notari cu participarea Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. În cadrul seminarelor au fost discutate aspectele practice ale aplicării măsurilor în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și aspecte legate de identificarea acțiunilor și tranzacțiilor suspecte, identificarea beneficiarilor efectivi, identificarea și monitorizarea persoanelor expuse politic.

- Organizarea instruirilor cu participarea consilierului de nivel înalt al Delegației Uniunii Europene în vederea prezentării practicii statelor membre UE;
- Participarea în cadrul grupului de lucru pentru elaborarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2019-2023;
- Analiza și sistematizarea informației privind aplicarea de către notari în activitatea lor a regulilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;
- Elaborarea proiectului metodologiei de elaborare a riscurilor în activitatea notarilor;
- Elaborarea proiectului matricei de evaluare a riscurilor a notarilor;
- Elaborarea proiectului instrucțiunii de supraveghere a notarilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;
- Elaborarea opiniei consultative asupra Proiectului de Lege privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor;
- Delegarea notarilor la instruirea organizată de Proiectul EU/CoE „Combaterea corupției prin aplicarea legii și prevenire (CLEP)”, în parteneriat cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din Republica Moldova, cu tematica „Identificarea Beneficiarului Efectiv”;
- Participarea reprezentanților Camerei Notariale la schimbul de experiență cu experții din Polonia în cadrul Proiectului de twinning al UE „Eficientizarea sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în RM”.
- Elaborarea opiniei consultative vis-a-vis de proiectul de Lege cu privire la procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor.

1.4. Colaborări

Pe 13 septembrie 2019, Președintele Camerei Notariale, dna Aurelia Lazu și Secretarul General al Camerei Notariale, dna Angela Maxim, s-au întâlnit cu Ministrul Justiției, dna Olesea Stamate, Secretarul de Stat, dna Veronica Mihailov-Moraru și șefa direcției profesii și servicii juridice, dna Cristina Rusu. Oficialii au discutat despre problemele referitoare la organizarea activității notarilor, carențele legislative privind procedura notarială și lipsa echității sociale cu privire la dreptul notarilor la asistența socială și medicală garantată de stat.

Urmare a adoptării Legii privind organizarea activității notarilor, Legii privind procedura notarială, precum și a intrării în vigoare a Codului Civil modernizat, au fost sesizate numeroase neajunsuri și probleme ale cadrului normativ incident, fapt ce creează dificultăți în activitatea notarilor și disensiuni în rândul cetățenilor, ca beneficiari ai actelor notariale.

În cadrul întrevederii au fost trecute în revistă problemele cu care se confruntă Camera Notarială și notarii în particular, ce țin de: statutul juridic incert al Camerei Notariale; lipsa cadrului normativ privind plățile notariale; carențele în procedura notarială în coroborare cu Codul civil și alte probleme sesizate de către notari și societate; lipsa registrelor prevăzute de lege care urmează a fi accesate în cadrul procedurilor notariale; lipsa informației suficiente în registrele de publicitate; aplicarea prevederilor art. 50 al Legii cu privire la procedura notariale.

De asemenea, au fost abordate subiectele cu privire la lipsa unor reglementări fiscale concrete privind impozitarea notarilor, deducerea cheltuielilor suportate în activitatea notarială și abordarea discriminatorie a notarilor, alături de celelalte profesii conexe justiției, din punct de vedere al asigurării sociale, medicale.

În perioada 14-16 octombrie 2019 Camera Notarială a Republicii Moldova a găzduit o vizită de lucru a reprezentanților Uniunii Internaționale a Notarilor.

Delegația formată din Președintele Camerei Notariale din Lituania, Membru al Comisiei Internaționale de Cooperare a Notarilor (UINL CCNI), Dl Marius Stračkaitis, Dl Matonis Alexander, reprezentantul Camerei Notariale Lituaniene și responsabil de relațiile cu publicul, Iustas Cemanas – juristul Camerei Notariale din Lituania și-au confirmat deschiderea în sprijinul în soluționarea problemelor apărute la momentul actual în domeniul notariatului moldovenesc.

Președintele Camerei Notariale a Republicii Moldova, Dna Aurelia Lazu, împreună cu alți membri ai Consiliului Camerei Notariale și cu Reprezentanții Notariatului Internațional au avut mai multe întâlniri cu oficialii de rang înalt din Moldova, cu Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Dna Greceanii

Pe 21 octombrie curent, a avut loc întrevederea între reprezentanții Camerei Notariale: Președintele Camerei Notariale – dna Aurelia Lazu, membrul Consiliului Camerei Notariale – dna Diana Zgardan și consultantul din Secția supraveghere și combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului din cadrul Camerei Notariale – Elena Glușcenco și experții din Polonia în cadrul Proiectului de twinning al UE „Eficientizarea sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în RM”.

În cadrul acestui eveniment, experții din Polonia au prezentat proiectul Ghidului cu privire la procedura de control, care a fost întocmit în baza Legii nr. 308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și proiectului de lege privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor.

De asemenea, în cadrul întrevederii, reprezentanții Camerei Notariale, au expus viziunea asupra modului de înfăptuire a controlului notarilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, de către Camera Notarială, în calitate de organ cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, precum și a viziunii referitor la mărimea sancțiunilor inechitabile prevăzute în proiectul de lege privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor.

În particular, s-au discutat inițiativele legislative din Republica Moldova, care ar putea afecta grav politica statutului în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Pe 22 noiembrie 2019, în incinta Camerei Notariale din mun. Chișinău a avut loc întrevederea *Ambasadorului Republicii Lituania în Republica Moldova*, dl Kestutis Kudzmanas cu Președintele Camerei Notariale dna Aurelia Lazu, membrii Consiliului Camerei

Notariale dl Andrei Bazaochi și dna Maria Mardari, Secretarul general al Camerei Notariale dna Angela Maxim.

Discuția s-a axat pe perspectivele de dezvoltare a notariatului autohton în raport cu principiile notariatului de tip latin. Ambasadorul și-a exprimat disponibilitatea de a oferi consultație și susținere în accesarea și obținerea unor granturi europene pentru dezvoltarea Camerei Notariale, în special pentru implementarea sistemului informațional E -NOTARY pe care Camera Notarială și-l propune.

Părțile au abordat colaborarea bilaterală pe segmentul activității notariale și mai ales posibilitățile de dezvoltare și consolidare a acestor relații, în special prin schimbul de bune practici și prin organizarea programelor de training în domeniu.

Pe 30 decembrie 2019, urmare a multiplelor adresări înaintate autorităților publice, în cadrul Agenției Servicii Publice a Republicii Moldova a avut loc ședința la care a fost abordată problema aplicării prevederilor art.50 din Legea nr.246/2018 începând cu data de 01 ianuarie 2020.

Ședința a avut loc cu participarea președintelui Camerei Notariale, Aurelia Lazu, membrilor Consiliului Camerei Notariale, Alexandra Vidrașcu și Maria Mardari, secretarului general al Camerei Notariale, Angela Maxim, vice-directorului Agenției Servicii Publice, Vladislav Zara, șefului Departamentului cadastru în cadrul Agenției Servicii Publice, Angela Matcov, directorului Agenției de Guvernare Electronică, Iurie Țurcanu și alți responsabili de segmentul dat.

Participanții la întâlnire și-au propus de a se întruni în ședințe suplimentare pentru a găsi soluția privind înregistrarea provizorie de către notar a actului juridic sau certificatului notarial în registrul bunurilor imobile. În acest context, reprezentanții Agenției Servicii Publice au susținut propunerea Camerei Notariale de a extinde termenul de punere în aplicare a prevederilor art.50 din Legea nr.246/2018, reieșind din necesitatea creării condițiilor tehnice.

II. Raportul de activitate a Camerei Notariale pentru anul 2020

2.1. Organizarea cursurilor de instruire a notarilor

În anul 2020, datorită circumstanțelor formate în legătură cu răspândirea infecției cu COVID-19, modul de desfășurare a cursurilor de instruire a notarilor a fost schimbat substanțial. Cursurile de instruire a notarilor au fost desfășurate în regim online (prin intermediul platformei ZOOM), care s-a demonstrat a fi o soluție viabilă în contextul necesității conformării la restricțiile impuse de autorități în legătură cu răspândirea virusului SARS-CoV-2 și a organizării acestora în condiții cât mai sigure pentru notari.

Începând cu anul 2020, cursurile de instruire a notarilor se organizează în corespundere cu Regulile de organizare și desfășurare a cursurilor de instruire de către Camera Notarială, aprobate prin Decizia Consiliului Camerei Notariale Nr.1 din 21.05.2020.

Astfel, pe parcursul anului 2020, Camera Notarială a asigurat organizarea *cursurilor de instruire obligatorii pentru notari cu o durată totală de 44 de ore academice*, cu următoarele teme: Înstrăinarea cotei succesoriale, Contractul de constituire a servituții, Contractul de constituire a dreptului de suprafață, Organizarea și desfășurarea licitațiilor, Partajul masei succesoriale, Răspunderea moștenitorului pentru pasivul masei succesoriale, Aspectele teoretice și practice privind activitatea notarilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, Interpretarea testamentului și formularea clauzelor testamentare, Raporturile de succesiune cu elemente de extranietate, Raportul donației în cadrul succesiunii, Fiducia.

Totodată, au fost organizate *cursuri de instruire opționale pentru notari*, și anume: Aplicarea tehnologiilor informaționale în activitatea notarilor, Medierea și utilizarea acesteia în activitatea notarială. Semnătura digitală, Gestionarea biroului notarului, Etica profesională a notarului.

2.2. Implementarea standardelor profesionale, generalizarea practicii notariale și contribuirea la asigurarea practicii notariale unificate

Având drept scop generalizarea și unificarea practicii notariale, Camera Notarială a inițiat elaborarea notelor informative cu caracter de recomandare pentru notari, pe anumite subiecte ce privește activitatea notarială:

- Nota informativă privind publicarea informației despre deschiderea procedurii succesoriale, notificarea moștenitorilor și altor persoane interesate, în cazul moștenirilor deschise după 1 martie 2019 (aprobată prin Decizia CCN Nr.1 din 02.11.2020);
- Nota informativă privind procedura de desfacere a căsătoriei prin acordul soților (2020, în proces de definitivare);

Aprobarea tuturor recomandărilor planificate de către Consiliul Camerei Notariale nu s-a reușit din cauza dificultăților apărute în desfășurarea ședințelor Consiliului.

Prin decizia Consiliului Camerei Notariale nr.4 din 15.07.2020 a fost create grupurile de lucru a notarilor pentru elaborarea fișelor tehnologice, a standardelor de calitate profesională și a standardelor de organizarea a activității notarilor, care deocamdată nu au fost elaborate.

2.3. Crearea condițiilor pentru activitatea profesională a notarilor și dezvoltarea continuă a profesiei de notar

Punerea în aplicarea a prevederilor din Legea Nr.69 privind organizarea activității notarilor și din Legea Nr.246 privind procedura notarială a rămas un obiectiv principal și pe parcursul anului 2020. Deși de la intrarea în vigoare a actelor normative au trecut câțiva ani, încă nu au fost asigurată executarea tuturor reglementărilor introduse.

Din acest motiv, în anul 2020 se regăsesc acțiuni îndreptate spre implementarea prevederilor Legii nr.69/2016 și a Legii nr.246/2018:

1) Prevederile art. 71 alin.(1) din Legea Nr.246/2018 privind notificarea despre deschiderea procedurii succesoriale au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2020. Camera Notarială a asigurat îndeplinirea condițiilor tehnice pe pagina oficială, iar din 1 ianuarie 2020, a început **procesul de publicare pe pagina web oficială a Camerei Notariale a informațiilor despre deschiderea procedurilor succesoriale și a avizelor de pierdere a originalului actului notarial.**

Publicațiile pe pagina web a Camerei se efectuează de către notari conform Ghidului privind publicarea pe pagina oficială a Camerei Notariale a informației despre deschiderea procedurii succesoriale notariale și a avizului despre pierderea originalului actului notarial, aprobat prin decizia Consiliului CN Nr. 2 din 13.01.2020. Informațiile publicate pe pagina oficială a CN sunt publice și pot fi accesate de orice persoană interesată.

Pentru dezvoltarea condițiilor tehnice de publicare a informațiilor pe pagina web a CN, au fost inițiate negocierile cu Agenția de Guvernare Electronică privind posibilitatea efectuării achitărilor pentru publicațiile pe pagina web a Camerei Notariale prin intermediul platformei M-Pay și a publicării informațiilor direct de către notar. La moment, achitățile pentru publicarea informațiilor prevăzute de lege pe pagina oficială a Camerei Notariale sunt efectuate de solicitanții actelor notariale la ghișeele băncilor comerciale.

2) În vederea executării art.26 din Legea Nr.246/2018, prin Ordinul ministrului justiției Nr.329 din 10.12.2019 ”Cu privire la registrele notariale și modul de îndeplinire a lucrărilor de secretariat în activitatea notarială” au fost aprobate forma și conținutul registrelor necesare pentru desfășurarea activității notariale. În temeiul ordinului dat, selectarea persoanei juridice responsabile de confecționarea registrelor notariale și semnarea acestora a trecut în competența Camerei Notariale.

Ca urmare, Camera Notarială a selectat persoana juridică responsabilă de confecționarea registrelor notariale și începând cu 24 februarie 2020, notarii procură registrele notariale de tip nou de la persoana juridică desemnată, iar înregistrarea registrelor notariale se efectuează la Camera Notarială.

3) În anul 2020, a continuat procesul de conectare a notarilor la platforma de interoperabilitate deținută de Agenția de Guvernare Electronică pentru asigurarea accesului la registrele de publicitate. Funcția Camerei Notariale este de a coordona încheierea contractelor privind utilizarea serviciului de acces la date prin intermediul platformei de interoperabilitate (Mconnect) dintre notari și Agenția de Guvernare Electronică și implicarea în soluționarea problemelor apărute în legătură cu utilizarea serviciului dat.

În consecință, conform datelor deținute la data de 31 decembrie 2020, aproximativ 70% din notari sunt conectați la registrele de publicitate prin intermediul platformei de interoperabilitate Mconnect. Unii notari au acces la registrele de publicitate în temeiul contractelor încheiate cu Agenția Servicii Publice prin intermediul serviciului Maces sau sunt conectați paralel la ambele sisteme informaționale.

Concomitent, eforturile Camerei Notariale s-au axat pe negocierea cu Agenția Servicii Publice și Agenția de Guvernare Electronică în vederea lărgirii accesului notarilor la datele din registrele de publicitate și sesizarea deficiențelor în conținutul registrelor puse la dispoziție.

4) În vederea executării prevederilor art.28 alin.(6) și art.49 lit.n) din Legea nr.69/2016, în anul 2020 a demarat procesul de confecționare a **legitimațiilor notarilor** conform modelului aprobat prin decizia Consiliului Nr.1 din 12.11.2019, iar din noiembrie 2020 notarilor le sunt eliberare legitimații conform modelului aprobat. Necesitatea deținerii de către notari a legitimațiilor s-a conturat în perioada stării de urgență declarată în legătură cu situația epidemiologică prin infecția cu COVID-19, când era necesară justificarea deplasării și desfășurării activității profesionale în condițiile măsurilor restrictive impuse de autorități.

5) Au fost create și puse în funcție **adresele de poștă electronică corporativă a notarilor** de pe domeniul cnm.md. Începând cu 1 februarie 2020, corespondența dintre notari și Camera Notarială, precum și a notarilor în raport cu autoritățile publice se realizează prin intermediul poștei electronice corporative a notarilor.

Problema privind revizuirea cadrului normativ în ordonarea și arhivarea actelor notariale

Camera Notarială a sesizat neconcordanța dintre prevederile OMJ nr.847 din 16.10.2017 ”Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de păstrare, pregătire, evidență și predare a actelor notariale” în ceea ce ține de modul de ordonare și arhivare a actelor notariale în raport cu categoriile noi de acte notariale stabilite prin Legea nr.246 privind procedura notarială și Codul Civil modernizat, precum și registrele notariale aprobate prin OMJ nr.267/2003.

La solicitarea Camerei Notariale, Ministerul Justiției a inițiat procesul de modificare a cadrului normativ privind ordonarea și arhivarea actelor notariale prin revizuirea conținutului Regulamentului privind modul de păstrare, pregătire, evidență și predare a actelor notariale, inclusiv a anexelor acestuia. În acest sens, Camera Notarială a remis propunerile sale de modificare a Ordinului ministrului justiției nr.847 cu privire la modul de păstrare, pregătire, evidență și predare a actelor notariale, însă deocamdată în adresa Camerei Notariale nu a parvenit nici o solicitare de avizare a vreunui proiect de modificare a OMJ Nr.847/2017 sau de elaborare a unui regulament nou, din partea Ministerului Justiției, ceea ce creează dificultăți notarilor în ordonarea actelor notariale.

În temeiul art.45 lit.k) din Legea Nr.69/2016, Camera Notarială are în competență organizarea și păstrarea arhivei notariale pe suport de hârtie și în format digital, în conformitate cu regulamentul aprobat de ministrul justiției. Potrivit art.36 alin.(7) din Legea nr.69/2016, modul de păstrare, pregătire, evidență și predare a actelor notariale, precum și termenul și condițiile de predare a arhivei activității notariale către Camera Notarială se stabilesc printr-un regulament aprobat de ministrul justiției după consultarea Camerei Notariale.

Menționăm că, Camera Notarială a formulat propunerile sale privind termenul și condițiile de predare a arhivei activității notariale către Camera Notarială, în contextul modificării OMJ nr.847/2017. Regulamentul dat deocamdată nu a fost aprobat de Ministerul Justiției și Camera Notariale nu are cadrul legal necesar pentru îndeplinirea competenței de păstrarea a arhivei notariale.

Problema implementării art.50 din Legea Nr.246/2018 privind procedura notarială

La 1 ianuarie 2020 a intrat în vigoare prevederile art.50 din Legea nr.246/2018 privind procedura notarială, conform căruia, imediat după autentificarea actului juridic, contractului sau după eliberarea certificatului notarial referitor la un drept susceptibil de înregistrare în registrul bunurilor imobile, până la îndeplinirea altor proceduri notariale, dar nu mai târziu de sfârșitul zilei sale de muncă, conform programului de lucru, notarul va efectua, prin aplicarea semnăturii electronice, înregistrarea provizorie a actului juridic sau certificatului notarial în registrul bunurilor imobile.

Pentru a demara procesul de implementare a art.50 al Legii nr.246/2018, Camera Notarială s-a adresat autorităților competente cu solicitarea identificării a modului de implementare a art.50 din Legea Nr.246/2018. Ca urmare, pe marginea subiectului dat au fost organizate mai multe ședințe de lucru dintre reprezentanții autorităților publice implicate și cei ai Camerei Notariale, în cadrul cărora au fost discutate posibilitățile actuale de asigurare a accesului notarilor la Registrul bunurilor imobile:

- ședința din 30 decembrie 2019 din cadrul Agenției Servicii Publice, Departamentul cadastru cu reprezentanții Agenției de Guvernare Electronică și ai Camerei Notariale,

- ședința interguvernamentală din 10 ianuarie 2020, cu participarea Agenției Servicii Publice, reprezentanților Guvernului și Cancelariei de Stat.

- ședința de lucru din cadrul Ministerului Justiției din 13 ianuarie 2020, cu reprezentanții Agenției Servicii Publice, Cancelariei de Stat, Agenției de Guvernare Electronică și ai Camerei Notariale.

Problema privind implementarea art.50 din Legea Nr.246/2018 a rămas nesoluționată, din cauza lipsei condițiilor tehnice necesare în cadrul sistemelor informaționale deținute de Agenția Servicii Publice, ceea ce a dus la imposibilitatea executării normei în termenii prevăzuți de lege.

Deși Ministerul Justiției a propus soluția de abrogare a art.50 din Legea Nr.246/2018 (în proiectele de modificare a legii), Camera Notarială optează pentru regândirea mecanismului de implementare a înregistrării provizorii de către notar și asigurarea condițiilor tehnice necesare pentru implementarea art.50 din Legea Nr.246/2018, deoarece este un instrument benefic atât pentru siguranța circuitului civil, cât și pentru asigurarea apărării drepturilor și intereselor solicitanților actelor notariale. Poziția dată este susținută și de faptul că Agenția Servicii Publice a inițiat reingineria proceselor operaționale și sistemelor informaționale cadastrale și a contractat servicii de dezvoltare a registrului bunurilor imobile în format electronic (MOLDLIS) în scopul realizării obiectivelor stabilite în Programul strategic de modernizare tehnologică a Guvernării (E-Transformare) aprobat prin HG Nr.710/2011, sistem care se preconizează a fi pus în exploatare pe parcursul anului 2021.

Problema lipsei cadrului normativ privind plățile notariale

Deși art.70 alin.(9) lit.c) din Legea nr.69/2016, prevede că, Guvernul în termen de 6 luni (adică până la 26.02.2017), va pune actele sale normative în concordanță cu prezenta lege și va adopta actele normative necesare pentru executarea legii, nici până la moment nu a fost îndeplinite măsurile necesare pentru implementarea art.38 lit.b) și c) din Legea 69, așa cum nu a fost adoptată nici Legea privind plățile notariale și nici Hotărârea de Guvern cu privire la plata pentru îndeplinirea actelor notariale și spezele procedurilor notariale.

În anul 2020, lucrările grupului de lucru creat în cadrul Ministerului Justiției pentru definitivarea proiectului Legii cu privire la metodologia de calcul a plăților notariale s-au stopat, urmând a fi depuse eforturile necesare pentru restabilirea muncii pentru elaborarea proiectului de lege.

Problema stabilirii numărului necesar de notari stagiați și admiterea la stagiul profesional

Conform art.14 din Legea nr.69/2016, numărul necesar de notari stagiați este planificat de către Ministerul Justiției, după consultarea Camerei Notariale, pentru un termen de 3 ani și se actualizează în primul trimestru al fiecărui an. Planificarea și actualizarea numărului de notari stagiați se efectuează conform metodologiei aprobate de Ministerul Justiției după consultarea Camerei Notariale. Potrivit art.15 alin. (1) din aceeași lege, concursul de admitere la stagiul profesional este organizat de către Ministerul Justiției și este susținut în fața Comisiei de licențiere. Condițiile și modul de desfășurare a concursului se stabilesc de Ministerul Justiției după consultarea Camerei Notariale.

Din anul 2016 în adresa Camerei Notariale nu a parvenit nici o solicitare de prezentare a informației pentru planificarea numărului necesar de notari stagiați în modul prevăzut de art.1 din Metodologia de planificare și actualizare a numărului de notari stagiați, aprobată prin OMJ nr.813/2017 din 11.10.2017.

De la intrarea în vigoare a Legii nr.69/2016 care a introdus reguli noi privind modul de organizare și desfășurare a stagiului profesional, Ministerul Justiției nu a organizat nici un concurs pentru admiterea la stagiul profesional și nici nu a stabilit numărul necesar de notari stagiați.

Organizarea concursului de admitere la stagiul profesional ține în primul rând de elaborarea tematicii și bibliografiei concursului de către Comisia de Licențiere și aprobarea acesteia de către Consiliul Camerei Notariale. Punctăm că Camera Notarială a remis opinia sa privind versiunea tematicii și bibliografiei concursului de admitere la stagiul profesional, aprobată de Comisia de licențiere a activității notariale în ședința din 1 iulie 2019, însoțită de solicitarea de revizuire (septembrie 2019), însă alte propuneri de aprobare a tematicii și bibliografiei de la Comisia de Licențiere nu au parvenit, deși la 26.03.2021 a expirat mandatul Comisiei de licențiere a activității notariale constituită în temeiul OMJ nr.84 din 26.03.2019.

2.4. Supravegherea respectării de către notari a obligațiilor privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

În conformitate cu Legea nr.69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor și cu Legea Nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Camerei Notariale îi revin competențe în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, în calitate de organ de autoreglementare cu funcții de supraveghere.

Pe acest segment, în anul 2020 au fost realizate următoarele măsuri:

- participarea reprezentanților Camerei Notariale la Atelierul online privind conformitatea AML/CFT cu participarea expertului Al. Taymans, organizat de proiectul EU/CoE „Combaterea corupției prin aplicarea legii și prevenire (CLEP)”;

- organizarea de Camera Notarială a cursului de instruire obligatoriu pentru notari cu tema „Aspectele teoretice și practice privind activitatea notarilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului”, prezentat de avocatul Andrian Paladii.

- participarea Camerei Notariale în procesul de consultare publică a proiectului de lege privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor prin

- a) remiterea opiniei consultative pe marginea proiectului Legii privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor;

- b) remiterea opiniei consultative pe marginea proiectului Regulamentului privind efectuarea procedurilor de control la entitățile raportoare, individualizarea și aplicarea sancțiunilor pentru faptele ce constituie încălcări ale prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în conformitatea cu Legea nr. 75 din 25.05.2020 (noiembrie 2020);

- c) remiterea opiniei consultative asupra proiectului Ordinului SPCSB cu privire la aprobarea formei și structurii fișei de conformitate (decembrie 2020),

- consultarea notarilor privind modul de raportare a tranzacțiilor către Serviciul Combaterea Spălării Banilor.

2.5. Colaborarea cu autoritățile publice abilitate să stabilească și să implementeze eficient politicile și cadrul de reglementare a activității notariale

În temeiul Legii Nr.69/2016 privind organizarea activității notarilor și a Legii nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, Camera Notarială are competențe de consultare a Ministerului Justiției și participare în procesul de avizare și consultare publică a proiectelor de acte normative. În opiniile și avizele sale, Camera Notarială asigură promovarea și apărarea intereselor colective ale notarilor.

În anul 2020, Camera Notarială a participat în procesul de consultare a mai multor proiecte de acte normative, principalele fiind:

1) Participarea în procesul de consultare publică a politicii bugetar-fiscale pe segmentul sistemului de asigurare socială, medicală și impunere fiscală a profesiilor liberale din sectorul justiției

În anul 2020, autoritățile publice au inițiat procesul de îmbunătățire a mecanismului de asigurare socială, medicală și impunere fiscală a profesiilor liberale din sectorul justiției, obiectiv regăsit în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023. Consultarea publică a modificărilor la sistemul de asigurare socială și medicală a notarilor s-a realizat în contextul elaborării politicii bugetar-fiscale pentru anul 2021. Camera Notarială a participat în procesul de consultare prin:

- delegarea notarilor în grupul de lucru a reprezentanților profesiilor conexe justiției la Ministerul Justiției în dezbaterile aspectelor de impunere fiscală (ianuarie-februarie 2020);

- participarea la ședința de lucru, organizată de Ministerul Justiției la 11 februarie 2020 cu reprezentanții profesiilor liberale din sectorul justiției în contextul implementării Planului de activitate al Guvernului pentru anii 2020-2023 privind mecanismul de asigurare socială și medicală a reprezentanților profesiilor conexe justiției;

- remiterea opiniei consultative pe marginea inițiativei legislative a deputatului în Parlamentul RM, Perciun Dan de modificare a sistemului de asigurări sociale și sistemul asigurării obligatorii medicale, sistemului de impunere fiscală a profesiilor liberale din sectorul justiției;

- remiterea opiniei consultative către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în contextul elaborării analizei cadrului legal privind mecanismul de asigurare socială și de asistență medicală a reprezentanților profesiilor conexe justiției și participarea în ședința de prezentare a Studiului "Analiza contribuțiilor liber profesioniștilor din domeniul justiției la sistemele publice de asigurări sociale și medicale din Republica Moldova" elaborat la inițiativa MSMPS și cu asistența proiectului "Consilierea Guvernului Republicii Moldova în politici economice", implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) cu suportul financiar al Ministerului Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare al Germaniei (BMZ) și al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC);

- remiterea avizului consultativ către Ministerul Finanțelor pe marginea proiectului politicii fiscale și vamale pentru anul 2021 (octombrie 2020);

- remiterea către Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe a opiniei consultative asupra proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2021 (noiembrie 2020);

- remiterea către Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor a opiniei consultative privind proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2021.

În consecință, începând cu anul 2021, politica bugetar-fiscală pentru anul 2021 a fost aprobată de Parlamentul RM în cadrul ședinței plenare din 16 decembrie 2020, cu modificări substanțiale privind asigurarea socială și impozitarea fiscală a profesiilor liberale din sectorul justiției, intrate în vigoare la 01.01.2021.

2) Participarea Camerei Notariale la reinițierea consultărilor publice a Strategiei pentru asigurarea independenței și integrității în sectorul justiției pentru anii 2021-2024 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, prin remiterea opiniei sale consultative în parte ce vizează măsurile pentru profesiile liberale din sectorul justiției, și delegarea notarului Florea Adelina pentru participarea în ședințele de consultare.

3) Participarea la modificarea Legii nr.69/2016 privind organizarea activității notarilor și a Legii nr.246/2018 privind procedura notarială.

În anul 2020, Ministerul Justiției a inițiat modificarea Legii Nr.246 privind procedura notarială și Legea Nr.69 privind organizarea activității notarilor, ca urmare a sesizării de către Camera Notarială a curenților în reglementările existente.

Proiectele de modificare a Legii Nr.69/2016 privind organizarea activității notarilor și a Legii nr.246/2018 privind procedura notarială elaborate de Ministerul Justiției au fost examinate de Camera Notarială cu remiterea propunerilor sale de modificare (ianuarie și februarie 2020).

Deși Ministerul Justiției a revăzut proiectul de modificare a legilor cu acceptarea unor propuneri formulate de Camera Notarială, însă acestea vizau doar unele modificări neesențiale fără revizuirea unor reglementări care necesită intervenție urgentă. Astfel din lipsa unei viziuni unice a Ministerului Justiției și a Camerei Notariale nu au fost modificat cadrul normativ aplicabil activității notariale, însă îmbunătățirea cadrului de reglementare a activității notariale este strict necesară.

2.6. Supravegherea respectării eticii profesionale

Competența Camerei Notariale privind supravegherea respectării eticii profesionale de către notari se asigură prin intermediul activității Comisiei de etică.

Pe parcursul anului 2020, Comisia de Etică s-a întrunit în 5 ședințe și a examinat 14 plângeri privind încălcarea de către notari a eticii profesionale în modul prevăzut de Codul de Etică al notarilor, adoptat la Adunarea Generală a Notarilor din 20 mai 2017.

2.7. Verificarea faptului dacă biroul notarului corespunde cerințelor, înregistrarea și ținerea evidenței birourilor notariale

Camera Notarială și-a îndeplinit competența de verificare a corespunderii birourilor notarilor cu prevederile Regulamentului privind cerințele de amenajare a biroului notarului, aprobat prin OMJ Nr.207 din 04.04.2017, prin crearea comisiilor pentru verificarea birourilor notarilor, în componența aprobată de Consiliul Camerei Notariale și eliberarea certificatelor privind corespunderea biroului notarului cerințelor de amenajare, care s-a realizat în contextul depunerii de către notari la schimbarea sediului biroului. Prin decizia Consiliului Camerei Notariale Nr.1 din 26.11.2019, s-a decis verificarea corespunderii birourilor notarilor de către Comisia de verificare, constituită în dependență de amplasarea geografică a biroului notarului, pe regiunile: mun.Chișinău, Sud, Centru, Nord. Pe parcursul anului 2020, Camera Notarială a eliberat: 5 certificate privind corespunderea biroului notarului cerințelor de amenajare.

2.8. Colaborarea și cooperarea cu structurile internaționale similare pentru dezvoltarea sistemului notarial național

Pe parcursul perioadei de referință, Camera Notarială a reușit inițierea unor colaborări cu structurile internaționale din domeniul notariatului, printre care punctăm:

- Inițierea colaborării cu Camera Notarială din Republica Belarus, în cadrul unei ședințe on-line, organizată la data de 3 septembrie 2020, în cadrul căreia s-a convenit încheierea unui memorandum de colaborare, dar și organizarea unor seminare privind modul de desfășurare a activității notariale și a implementării reglementărilor din domeniul prevenirii spălării banilor.

- Participarea membrilor Consiliului Camerei Notariale la seminarul internațional din 7 octombrie 2020, în formatul unei videoconferințe, organizat de către membrii Camerelor Notariale din Ucraina, Belarus și Lituania, în cadrul căruia s-au discutat activitatea și dezvoltarea notariatului în condițiile pandemiei mondiale de COVID-19. La seminar au participat notari din Ucraina, Belarus, Lituania, Georgia, Kazahstan, Uzbekistan, Moldova, Letonia, Azerbaidjan.

- Participarea Camerei Notariale la ședința Comisiei pentru Afaceri Europene din cadrul Uniunii Internaționale a Notarilor, care a avut loc pe 13 noiembrie 2020 în regim online. La ședință a participat președintele Uniunii Internaționale a Notarilor, dna Christina N. Armella, dar și alți lideri din cadrul Uniunii Internaționale a Notarilor.

2.9. Coordonarea activității notarilor în condițiile stării de urgență declarată în legătură cu răspândirea infecției de COVID-19

Provocarea anului 2020, a fost asigurarea continuării activității notariale în condițiile situației epidemiologice din țară în legătură cu răspândirea virusului SARS-CoV-2, care a determinat apariția mai multor probleme printre care modul de desfășurare a cursurilor de instruire a notarilor, modul de desfășurare a ședințelor organelor colegiale ale Camerei Notariale, adaptarea modului de desfășurare a activității notarilor în condiții cât mai sigure pentru notari, dar și cu satisfacerea necesităților solicitanților actelor notariale.

Reglementările impuse de autorități referitoare la modul de exercitare a activității notariale nu au fost coerente și constante în perioada stării de urgență. Începând cu 18 martie 2020 activitatea notarilor a fost suspendată până pe data de 27 martie, fiind interzisă desfășurarea activității profesionale, cu excepția cazurilor de urgență majoră. Din 20 martie 2020, s-a permis îndeplinirea actelor și acțiunilor notariale de necesitate stringentă, la solicitarea băncilor comerciale și pentru unele categorii de acte (ce vizează sectorul agricol). În cele din urmă, începând cu data de 27 martie 2020, profesiile liberale din sectorul justiției (avocați, executori judecătorești, notari, administratori autorizați) au fost obligate, pe perioada stării de urgență, să asigure continuitatea activității, cu respectarea normelor sanitar-epidemiologice, sub sancțiunea excluderii din profesie, iar organele profesionale din sectorul justiției au fost impuse să ia măsurile necesare în vederea coordonării activității membrilor profesiei pe perioada instituirii stării de urgență, și să verifice respectarea obligațiilor impuse.

Ca urmare, Consiliul Camerei Notariale a aprobat Ghidul privind organizarea activității notarilor în perioada stării de urgență declarată în temeiul Hotărârii Parlamentului Nr.55/2020, care conține recomandări de ajustare a activității notarilor la măsurile de siguranță impuse de autorități, precum și în vederea protejării notarilor de riscul contaminării cu COVID-19 pe parcursul stării de urgență 17 martie-15 mai 2020.

Modul de desfășurare a activității notariale în perioada stării de urgență:

Pe parcursul stării de urgență, notarii și-au desfășurat activitatea cu ușile birourilor închise în baza unui program de lucru prescurtat, afișat spre cunoștință cetățenilor și doar în baza programărilor prealabile. Legătură dintre solicitanții actelor notariale și notar se realiza prin mijloacele electronice de comunicare (telefon, poștă electronică, aplicații de comunicare), inclusiv oferirea consultațiilor notariale, prezentarea actelor justificative necesare pentru întocmirea actului notarial, consultarea proiectului actului notarial întocmit, explicarea efectelor juridice, iar prezența cetățeanului în biroul notarului era limitată doar pentru semnarea actului notarial solicitat. Tot prin mijloace electronice, la etapa consultărilor, se realiza chestionarea cetățeanului privind vârsta, starea de sănătate, lipsa contactului în ultimele 14 zile cu persoane revenite de peste hotare sau persoane contaminate, vizitarea în ultimele 14 zile a statelor cu risc sporit de răspândire a virului COVID-19; iar în ziua prezentării la notar, cetățeanul semna o declarație pe propria răspundere privind solicitarea de întocmire a actului în perioada de urgență. Notarii erau îndemnați să întreprindă măsurile rezonabile pentru consultarea cetățenilor și programarea prioritară pentru întocmirea actelor notariale ce nu suferă amânare, cu recomandarea îndeplinirii celorlalte acte notariale solicitate la depășirea stării de urgență. Solicitanții actelor notarilor se prezentau în biroul notarului doar în ziua și ora stabilită de notar cu echipamentele de protecție - măști, mănuși, bahile.

Notarii erau în drept să refuze întocmirea actului notarial dacă la etapa programării/chestionării solicitantul se regăsea în categoria persoanelor cu risc, venite din regiunile de carantină, prezenta simptome evidente de COVID-19, refuza să îmbrace mănușile, masca de protecție, refuza să respecte regulile de distanțare socială.

În vederea monitorizării activității, notarii prezentau săptămânal Camerei Notariale un raport de activitate, inclusiv privind starea lor de sănătate și a angajaților săi. Informațiile parvenite de la toți notarii din republică erau totalizate și prezentate săptămânal Ministerului Justiției.

Totalizând asupra modului de desfășurare a activității notariale pe parcursul perioadei stării de urgență (17 martie – 15 mai 2020), menționăm că din totalul de 301 de notari activi au activat 235 notari, ceea ce reprezintă 79%.

Spre regret, atât în perioada stării de urgență declarată oficial, cât și ulterior acesteia au fost înregistrate cazuri de infectare a notarilor și a angajaților săi cu COVID-19. La expirarea stării de urgență și o dată cu ameliorarea situației epidemiologice, notarii au revenit la programul de lucru anterior, însă cu respectarea măsurilor de protecție și a recomandărilor autorităților.

Probleme în activitatea Camerei Notariale în contextul situației epidemiologice cu COVID-19

Situația epidemiologică creată a impus adaptarea modului de desfășurare a ședințelor organelor Camerei Notariale la măsurile restrictive impuse și la necesitatea protecției stării de sănătate a membrilor CN. Astfel pe parcursul anului 2020 s-a optat pentru desfășurarea în regim online a ședințelor organelor Camerei Notariale, care a fost o alternativă pentru asigurarea continuității Camerei Notariale și a stării de sănătate a participanților la ședințe.

Totodată, la 15 noiembrie 2020 a expirat mandatul dnei Lazu Aurelia în calitate de președinte al Consiliului Camerei Notariale aleasă în temeiul deciziei Consiliului CN. Pentru alegerea unui nou președinte al Consiliului Camerei Notariale, în temeiul art.47 alin.(1) din Statutul Camerei Notariale, era necesară organizarea unei ședințe cu prezența fizică a membrilor Consiliului pentru exprimarea votului, în mod secret. Din lipsă de cvorum nu au avut loc 3 ședințe a CCN (02.12.2020, 07.12.2020, 14.12.2020), motiv pentru care, în temeiul 50 alin.(1¹) din Legea Nr.69/2016, membru al Consiliului Camerei Notariale, dna Vidrașcu Alexandra, prin ordinul ministrului justiției Nr.216 din 17.12.2020, a fost numită în calitate de președinte al Camerei Notariale.

Pentru a asigura existența unor reglementări precise privind modul de desfășurare a ședințelor organelor Camerei Notariale în regim online, inclusiv reglementarea modului de exercitare a votului secret (necesitate apărută în legătură cu expirarea mandatului Președintelui Consiliului CN și a membrilor CCN), Camera Notarială a sesizat autoritățile statutului privind lipsa cadrului normativ în acest sens.

În consecință, a fost adoptată Legea Nr.249 din 16.12.2020 pentru modificarea Legii Nr.69 din 14.04.2016 cu privire la organizarea activității notarilor (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr.360-371, art.321) care prevede că, în cazul imposibilității organizării și desfășurării ședințelor cu prezența fizică a membrilor Adunării Generale a Notarilor, Consiliului Camerei Notariale, Comisiei de cenzori, Comisiei de licențiere a activității notarilor și ai Colegiului disciplinar al notarilor, acestea pot fi organizate la distanță, în regim on-line, în modul stabilit de regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a ședințelor la distanță, care urmează a fi aprobat de Ministerul Justiției. Neaprobarea regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a ședințelor la distanță generează dificultăți în organizarea activității Camerei Notariale și îndeplinirea competențelor sale prevăzute de lege.

În temeiul art. 37 din Legea Nr.69/2016, conform căruia după totalizarea rapoartelor privind activitatea profesională a notarilor, Camera Notarială prezintă la Ministerul Justiției raportul anual privind activitatea notarială pe țară.

Pe marginea **Raportului privind activitatea profesională notarilor pe țară pentru anul 2020 (potrivit anexei)**, menționăm că, la moment sunt 3 notari investiți cu împuterniciri pentru exercitarea activității notariale în două teritorii de activitate. Notarii au fost investiți temporar cu împuterniciri de executare a activității notariale în al doilea teritoriu, în temeiul OMJ din anul 2015.

Notarii Tatian Cristina și Moraru Vitalie în temeiul OMJ nr. 456 din 19.10.2015, ambii cu teritoriul de activitate în r-nul Edineț au fost investiți temporar pentru exercitarea activității notariale în r-nul Dondușeni, iar notarul Jernovaia Tatiana cu teritoriul de activitate în mun. Bălți, în temeiul OMJ nr.408 din 23.09.2015 a fost investită temporară cu împuterniciri în r-nul Glodeni, până la suplinirea locurilor vacante.

În argumentarea ordinului, s-a indicat asupra necesității creării condițiilor optime de satisfacere a necesităților locuitorilor raionului (...) *la serviciile notariale, în temeiul art.2 alin.(3), 14¹ alin. (5), art. 20 alin.(1) din Legea nr. 1453-XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, cu modificările și completările ulterioare, la solicitarea autorităților administrației publice locale și în baza cererii personale din data de (...),* temporar, până la suplinirea locurilor vacante.

Însă termenul temporar al investiției cu împuterniciri concomitent în 2 teritorii de activitate s-a extins pentru o perioadă de 5 ani, timp în care Legea nr. 1453 din 08.11.2002 cu privire la notariat a fost abrogată și a intrat în vigoare la 26.02.2017 Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor, care conține prevederi detaliate cu privire la perioada extinderii competențelor.

La moment, art. 31 alin. (3-4) al Legii nr. 69/2016, prevede că „Ministrul justiției poate dispune prin ordin extinderea competenței teritoriale a unui notar în teritoriul învecinat, pe o durată de maximum 6 luni, în cazul în care în teritoriul respectiv nu activează un alt notar. Cu acordul notarului, ministrul justiției poate dispune prin ordin extinderea competenței teritoriale a acestuia, în cazurile prevăzute de lege, pentru o perioadă mai mare de 6 luni, care însă nu poate depăși un an”.

Investirea inițial temporară a competențelor notarilor și în alt teritoriu de activitate, s-a extins pentru o perioadă excesiv de mare de timp, deși din start în raioanele respective activau notari. Până în prezent, Ministerul Justiției nu a întreprins măsuri pentru remedierea situației ținând cont de art. 31 alin. (3-4) din Legea nr. 69/2016, iar de locurile vacante de notar nu s-a ținut cont la concursul pentru suplinirea locurilor vacante de notar din anul 2017.